

Čebelarstvo in Mestna občina Ljubljana

Podeželje Mestne občine Ljubljana (v nadaljevanju MOL) obsega kar dve tretjini njenega celotnega območja. Gre za prostor, ki ga je stoletja sooblikoval in ustvarjal kmet in na katerem se kmetijske in gozdne površine zdaj prepletajo z naselji. MOL z ukrepi, ki spodbujajo razvoj kmetijstva in dopolnilnih dejavnosti, skrbi za večjo kakovost življenja na podeželju. Posebno skrb namenja čebelarstvu in čebelarjem.

Na območju MOL zdaj deluje pet čebelarskih društev, v katerih so združeni približno trije odstotki vseh slovenskih čebelarjev. Po nastanku so to najstarejša stanovska društva v MOL – ČD Tacen (1919), ČD Moste-Polje (1921) in ČD Barje (1933). Mlajši po nastanku sta ČD Ljubljana in Urbani čebelar. V zadnjem so združeni čebelarji, ki čebelarijo na strehah hiš v mestu. MOL skrbi za ohranjanje čebelarstva na več načinov. Vsako leto prek javnih razpisov sofinancira obnovo in postavitev čebelnjakov ter program dela čebelarskih društev. Zadnjih pet let MOL intenzivno in načrtno zasaja medovite rastline na javnih površinah in s tem skrbi za ugodne razmere za pašo čebel. Skrbi za gozd, ki prekriva kar 189 ha površine MOL in v katerem je kar 10 odstotkov kostanja, ki ponuja bogato pašo čebelam lokalnih in drugih čebelarjev.

Zaradi vsega tega se je MOL odločila zasnova in postaviti Ljubljansko Čebeljo pot. Zaradi razmera velike površine, na kateri se razteza MOL, je pot zasnovana kot kombinacija točkovnih in zveznih predstavitev posameznih vsebin. Na posameznih točkovnih predstavitvah se bodo predstavljali posamezni ponudniki medu ter z medom in čebelarjenjem povezane dejavnosti. Zvezne predstavitve, v obliki

Foto: Maruška Markovčič

Čebelarji v okviru promocijsko-prodajnih dogodkov v središču Ljubljane

krožne poti, bodo med seboj povezale različne točke po mestu, na katerih bo mogoče slediti kulturni in naravni dediščini, ki je povezana s čebelarjenjem od Plečnika do Medarske ulice in učnega čebelnjaka v Botaničnem vrtu. Vse dejavnosti, povezane s potjo, bodo v okviru Medenega koledarja dogodkov napovedane mesec dni vnaprej. Zaradi svojega inovativnega pristopa je pot brez dvoma velik turistični potencial. Prav tako bo pripomogla k večji prepoznavnosti lokalnih ponudnikov, bogastva kulturne in zgodovinske dediščine MOL na področju čebelarjenja, mesto pa bo pridobilo zanimivo protokolarno darilo – Ljubljanski med. Pot je s simbolnim mazanjem medu na kruh, v sredo, 7. oktobra 2015, slavnostno odprl župan MOL, gospod Zoran Jankovič.

Maruška Markovčič, MOL

Odprtje Čebelje poti v Ljubljani

V Botaničnem vrtu v Ljubljani je bila 7. oktobra 2015 slovesno odprta ČebeLJa pot. S simbolno pokušnjo »Ljubljanskega medu« je pot odprl župan Zoran Jankovič. Ob tem je tudi napovedal, da bo ob prevzemu prehodne zastave Zelene prestolnice Evrope, spomladi 2016 v Bruslju, vsem evropskim parlamentarcem podaril »Ljubljanski med«, ta pa bo odslej tudi protokolarno darilo Mestne občine Ljubljana.

Zaslugo za to, da je Ljubljana prejela ta prestižni naziv za leto 2016 ima med drugim tudi med s Cankarjevega doma. Naziv »Zelena prestolnica Evrope« vsako leto prejme mesto z visokimi okoljskimi standardi in z zavezo k ambicioznim ciljem za nadaljnje okoljske izboljšave in trajnostni razvoj.

Ljubljana je v finalnem izboru zmagala v ostri konkurenci mest, kot so Essen (Nemčija), Nijmegen (Nizozemska), Oslo (Norveška) in Umea (Švedska). Poleg drugega je k svoji kandidaturi predložila tudi potrdilo kontrolnega inštituta iz Bremna (Nemčija), ki je analiziral med s Cankarjevega doma in potrdil njegovo popolno nepoprečnost ter

Foto: Aleš Süssinger

Podpredsednik ČZS g. Marko Alauf med slovesnim nagovorom v Botaničnem vrtu

Foto: Aleš Süssinger

Etiketa za »Ljubljanski med«

odsotnost težkih kovin, pesticidov, insekticidov in drugih nečistoč.

Slovesnega odprtja Čebelje poti so se udeležili tudi predstavniki ČZS: predsednik Boštjan Noč, podpredsednik Marko Alauf in mag. Andreja Kandolf Borovšak. V imenu ČZS je navzoče nagovoril g. Alauf. V svojem nagovoru se je zahvalil Mestni občini Ljubljana za dozdajšnje sodelovanje s čebelarji ter poudaril pomen čebel za okolje. Ob koncu je dejal, da bo Ljubljana poslej ne samo najlepše mesto na svetu, temveč tudi najslajše.

Priprave za izdelavo poti in pot samo je podrobneje opisala Maruška Markovčič, višja svetovalka na Odseku za razvoj podeželja, ki deluje v okviru Oddelka za varstvo okolja Mestne občine Ljubljana. Prav ona je najbolj zaslužna za združitve ljubljanskih čebelarjev in drugih zainteresiranih pri snovanju in izdelavi te poti. Kot je sama poudarila, si ni predstavljala, da bo pot dobila take razsežnosti, kot jih ima že zdaj. Zasnovana je kot dve povezani celoti. Prvo širšo celoto ponazarja podeželski prostor Mestne občine Ljubljana s čebelarji, ponudniki medu in čebeljih pridelkov, druga pa povezuje različne institucije in vsebine, ki so tako ali drugače povezane s čebelarjenjem v urbanem jedru, tudi z vidika narave in kulture. Nastala je po načelu »od spodaj navzgor«. Na prvih sestankih z ljubljanskimi čebelarskimi društvi (Moste-Polje, Barje, Tacen, Ljubljana - Center, Urbani čebelar) so bili postavljeni strokovni temelji. Vse vključene institucije in ponudniki so razmišljali, kako ponudbo posameznikov povezati v večjo celoto, kajti vsak je izhajal iz svoje dejavnosti. Pot je temelj za razvoj pedagoških in turističnih vsebin, za interpretacijo dediščine ter za večjo ozaveščenost meščanov o pomembnosti čebel. Njen obseg se bo s časom gotovo povečeval, saj je še dosti idej o njeni nadgradnji. Bolj kot o fizični poti pa lahko govorimo o gibanju, povezovanju in mreženju enako mislečih, je še poudarila Maruška Markovčič.

Kot je zapisano v zgibanki, ki so jo prejeli udeleženci odprtja poti, tradicija čebelarjenja v Ljubljani in njeni okolici sega že v obdobje prvih prazgodovnin

Foto: Aleš Süssinger

Obnovljen Plečnikov čebelnjak v Trnovem

skih naselbin. Ime vasi Medno je celo izpeljanka iz besede medovit, in kot je razvidno iz srednjeveških zapisov, se je nekdaj imenovala Medovno. Konec 19. stoletja je na Kongresnem trgu potekala živahna prodaja medu na debelo, prodaja medu na drobno pa je do uvedbe tramvajske proge leta 1901 potekala na ulici ob Škofiji. Ta se še dandanes imenuje Medarska ulica. Čebelo in panj najdemo na najstarejšem mestnem izvesku Mestne hranilnice na Čopovi ulici. Tako Plečnik kot tudi številne meščanske družine so imeli na svojih vrtovih čebelnjake. Na območju Mestne občine Ljubljana delujejo kar 3 % vseh slovenskih čebelarjev in imajo več kot 4500 panjev. V Ljubljani zdaj spremljamo tudi razcvet urbanega čebelarjenja s pionirjem na tem področju – Cankarjevim domom na čelu. Med, pridelan na območju Mestne občine Ljubljana, je izjemno kakovosten. Zaradi vsega tega in številnih drugih vsebin je bila zasnovana Čebelja pot.

Speljana je po središču Ljubljane in povezuje različne točke, na katerih sta v ospredju kulturna in naravna dediščina. S svojim inovativnim pristopom ponuja velik turistični potencial, omogoča dejavnosti za večjo prepoznavnost lokalnih ponudnikov čebeljih

Foto: Aleš Süssinger

Prva skupina udeležencev odprtja Čebelje poti si z zanimanjem ogleduje nakladne panje na strehi Cankarjevega doma. Letošnje točenje je dalo 80 kg kakovostnega medu.

pridelkov in izdelkov iz njih ter kot prepoznaven in samostojen proizvod uvaja »Ljubljanski med«. V širšo pot so vključeni tudi ponudniki medu in čebeljih pridelkov z območja Mestne občine Ljubljana.

Del udeležencev slovesnega odprtja poti se je po končanem uradnem delu podal tudi na prvi vodeni ogled, a ga je žal motil dež: po delu Čebelje poti od Botaničnega vrta do Plečnikove hiše v Trnovem (ogled vrta s čebelnjakom), od tam do Cankarjevega doma (ogled panjev na njegovi strešni

terasi), nato pa mimo Prirodoslovnega muzeja in izveska čebele na vratih ob Muzejski ulici do Slovenske ceste, kjer so na novo posajeni medoviti mali jeseni. Pot se konča pri najstarejšem izvesku panja na Čopovi ulici v Ljubljani. Podrobnejše informacije o Čebelji poti je mogoče najti na spletni strani: www.ljubljana.si/si/zeleni-prag-ljubljane/ponudba/cebelja-pot. Čebelja pot – srečno pot!

Aleš Süssinger, ČD Barje

Obisk ruskih čebelarjev v Sloveniji

Skupina osmih čebelarjev iz Rusije je bila junija letos na strokovnem obisku v Sloveniji. Večina jih je bila iz Moskve, eden pa je prišel iz Samare, mesta iz Povolžja. Delegacijo »Društva čebelarjev prestolnice« sta vodila osemindesetletni predsednik Arkadij Panjšin in tajnik društva Sergej Babajev, ki je ekskurzijo tudi organiziral.

G. Babajev je bil tokrat že četrtič na obisku v Sloveniji, saj ga je naša država navdušila s svojimi lepotami in z razvitostjo čebelarstva. Na spletni strani podjetja Spe Vlost (www.vlost.ru), ki se ukvarja s čebelsko opremo in katerega tehnični direktor je g. Babajev, je decembra 2014 ekskurzijo napovedal v rubriki z naslovom »Slovenija 2015«. V njej je med drugim predstavil kranjsko sivko, s katero čebelarji tudi sam, tako kot tudi večina iz skupine. Predstavil je še AŽ-panj ter slovenski kozarec za med, s katerima se je seznanil na obisku pri čebelarju in apiterapevtu Karlu Vogrinčiču.

V programu obiska gostov iz Rusije so bili številni obiski in ogledi. Kot prvega so obiskali prav g. Vogrinčiča in z izjemnim zanimanjem poslušali pripoved o izkušnjah biodinamičnega čebelarjenja ter predavanje o apiterapiji. Tudi na obisku pri Aleksandru Mikušu

Foto: Aleš Süssinger

Spominska fotografija na plemenilni postaji v Kamniški Bistrici s predsednikom ČD Kamnik Stefanom Virjentom (desno), ki je za goste iz Rusije organiziral gostoljuben sprejem.

v Kamniku so prisluhnili njegovim izkušnjam z biodinamičnim in ekološkim čebelarjenjem, njihov gostitelj pa se je potrudil in predstavitev pripravil v ruščini. Pozneje so si gostje ogledali še plemenilno postajo v Kamniški Bistrici, kjer so jih v svojem novem domu pri plemenilni postaji prijazno sprejeli kamniški čebelar-

Arkadij Panjšin, predsednik Društva čebelarjev prestolnice, je najstarejši čebelar v Moskvi. Letos bo dopolnil 88 let. S čebelarstvom se ukvarja od leta 1972, ko je začel čebelariti z dvema panjema. Zdaj ima 23 panjev na svoji dači severno od Moskve. Čebelarji stacionarno z DB-panji. Povprečni donos na panj v sezoni je od 40–60 kg medu. Čebelarji s kranjsko sivko.

Sergej Babajev, tajnik Društva čebelarjev prestolnice, samostojno čebelarji 12 let, pred tem pa je bil osem let čebelarjev pomočnik. Ima 45 LR-panjev, čebelarji stacionarno. Povprečen donos medu je 25 kg na panj pri enomatičnem čebelarjenju ter 50–60 kg na panj pri dvomatičnem čebelarjenju. Toči enkrat v sezoni, avgusta. Čebelarji s kranjsko sivko.

Foto: Aleš Süssinger

Skupinska slika pri čebelarstvu Vogrinčič v Močni pri Pernici. Predsednik »Društva čebelarjev prestolnice« Arkadij Panjšin (prva vrsta, sredina)